

В статті досліджується існуючий рівень сформованості професійного іміджу майбутніх учителів іноземних мов в контексті ціннісно-мотиваційного критерію. Проведений аналіз сучасних вітчизняних та зарубіжних наукових досліджень. Досліджується роль мотивації в процесі формування професійного іміджу. Оскільки стаття описує ход і результати діагностичного дослідження, застосовувалися такі методи, як анкетування та аналіз отриманих результатів. В роботі визначені показники даного критерію, детально описано діагностичний інструментарій та ход діагностичного дослідження, представлені та проаналізовані отримані результати.

Ключові слова: професійна підготовка, професійний імідж, мотивація, критерій, показник, діагностика

Analysis of the level of formation of the professional image of future foreign languages teachers (value and motivation criterion) The professional image of the future foreign languages teacher is a complex and multidimensional concept. The problem of professional image formation is insufficiently covered in research papers. This scientific issue is particularly important at the time of the formation of the New Ukrainian School and the implementation of the appropriate professional training of a new generation teacher. The author demonstrates the importance of motivation in the process of formation of the professional image of future foreign languages teacher. The article contains a description of current ukrainian and foreign sources. The author aims to find out the level of formation of the professional image of future foreign languages teachers in the context of the value and motivational criterion. Such a study is conducted for the first time. For this purpose, the indicators of this criterion are defined, the diagnostic toolkit is described in detail. Since the study presents the results of a diagnostic study of the formation of professional image, the methodological framework includes methods of surveys, questionnaires and the analysis of the results. It is summarized that the students's idea of the professional image is spontaneously formed; students have elements of image thinking: understanding the need to develop self-presentation skills, self-confidence; students are ready to perceive knowledge that promotes the acquisition of skills and abilities for the development of individual and professional qualities; the present level of formation of the professional image of future teachers of foreign languages does not meet the modern requirements of successful professional self-realization. The results of the research in the article are important for solving the research problem, because they cover the real level of formation of the professional image of students – future foreign language teachers, which allows to see prospects and correct further scientific and practical research. The obtained results extend the possibilities of improving modern approaches to teaching disciplines of the professional cycle in order to form the necessary competences in higher education students.

Key words: professional training, professional image, motivation, criterion, indicator, diagnostics

УДК 7.071.4:784

DOI 10.31339/2413-3329-2018-2(8)-120-122

Сухолова Маріанна Анатоліївна,
аспірант,

Мукачівський державний університет, м. Мукачеве

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФАХОВОГО ІМІДЖУ ВИКЛАДАЧА ВОКАЛУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

У статті розглянуто особливості формування фахового іміджу викладача вокалу в сучасних умовах. Наголошено, що інтенсифікація комунікативно-творчих процесів у сучасній культурно-мистецькій сфері вимагає від викладача вокалу значних психологічних та інтелектуальних ресурсів в управлінні враженнями про себе й у формуванні власного іміджу як необхідного елементу успішної самореалізації.

Ключові слова: імідж, фаховий імідж, професійна підготовка, музична освіта, викладач вокалу.

Постановка проблеми. У Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті визначено основні завдання, пов'язані з професійним та духовним становленням особистості, формуванням її здібностей, здатності до емоційно-естетичного сприймання, розуміння і творення художніх образів, потреби у творчому самовираженні.

Важлива роль у вирішенні цих завдань належить вокальному мистецтву. У зв'язку з цим перед музичною освітою постає багато завдань, серед яких одним з актуальних є проблема розвитку формування фахового іміджу майбутнього викладача вокалу у процесі професійної підготовки. Її актуальність зумовлена суспільними вимогами до професійної музичної освіти, ідеями методологічної переорієнтації мистецького процесу на розвиток особистості майбутнього фахівця, виховання його самобутності, креативності, творчої активності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти проблеми формування фахового іміджу майбутнього викладача висвітлено науковцями в контексті дослідження: психології індивідуальності (В. Мерлін, С. Рогов, С. Рубінштейн та ін.); концептуальних засад та практичного інструментарію іміджології (П. Берд, Л. Браун, Ф. Джефкінс, А. Панасюк та ін.); особливостей становлення «Я-концепції» особистості (Р. Бернс, А. Маслоу, К. Роджерс та ін.); сутності професійного іміджу фахівця та особливостей його ефективної самопрезентації (В. Бебік, М. Вудкок, Ф. Кузін та ін.); формування педагогічного іміджу та

«професійного образу Я» майбутнього викладача (Н. Гузій, А. Морозов, С. Панчук, О. Чебікін та ін.).

Мета статті: аналіз особливостей формування фахового іміджу викладача вокалу в сучасних умовах; розгляд ключових понять, пов'язаних з терміном «фаховий імідж».

Результати дослідження. Інтенсифікація комунікативно-творчих процесів у сучасній культурно-мистецькій сфері вимагає від викладача вокалу значних психологічних та інтелектуальних ресурсів в управлінні враженнями про себе й у формуванні власного іміджу як необхідного елементу успішної самореалізації. Мета педагогічної іміджології полягає в тому, щоб науково-обґрунтованим дослідницьким шляхом побудувати програму впровадження і реалізації іміджових атрибутів викладача вокалу, а також сформувати образ сучасного мистецького закладу.

Образ майбутнього викладача вокалу повинен формуватися з урахуванням специфіки його сценічно-мистецької діяльності й потреб його учнів, студентів та вихованців, при цьому необхідно пам'ятати, що кожен такий фахівець – це жива реклама мистецького закладу, адже саме через його образ у оточуючих складається враження про стан мистецької освіти в цілому.

Креативний аспект готовності до інноваційної діяльності фахівця з музичного мистецтва виявляється у відкритості музично-педагогічним інноваціям, у гнучкості, критичності мислення, творчій уяві. Готовність до інноваційної діяльності – це особливий особистісний стан, зумовлений наявністю у вчителя музики мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності,

володіння ефективними способами і засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості і педагогічної рефлексії [3].

Іміджологія – це галузь наукового знання, що допомагає оволодіти реальними механізмами ефективного впливу зовнішнього вигляду людей один на одного. Іміджологія є системою, що поєднує теоретичні та практичні питання, зорієнтовані на побудову іміджу особистості. Місія іміджології – допомогти людям компактно та майстерно використовувати напрацьовані впродовж віків методики ефективною самопрезентації в повсякденних життєвих інтеракціях, набуті морально-психологічної впевненості в діловому спілкуванні, осягнути власне тіло як неповторну й унікальну модель та першооснову власної творчості. В іміджології кожна людина – це, насамперед, персона, особистість, індивідуальність, яка володіє величезним потенціалом візуалізації свого внутрішнього «Я».

В межах педагогічної іміджології, фаховий імідж викладача кваліфікують як чинник успішності у професійній діяльності та як інструмент створення міжособистісних зв'язків та соціальних відносин.

Н. Попович підкреслює, що важливою професійною рисою сучасного фахівця є оперування на належному рівні системою інтегрованих різнопредметних знань, навичок та умінь: загальнопедагогічних, дидактичних, спеціально методичних, предметних тощо. Це можливо забезпечити, якщо в процесі навчання, та в період удосконалення фахівця в умовах післядипломної освіти, цілеспрямовано формуються ті основні структурні елементи й ціннісні орієнтації, які готують майбутніх викладачів до сприйняття як нових професійних знань, так і переструктурування чи перегляду знань, отриманих в процесі навчання [4, с. 44].

Фаховий імідж є важливим аргументом для прийняття професійних рішень у освітньо-мистецькій сфері. При цьому, основна частина освітньо-творчих взаємодій будується не на сутнісному пізнанні іншого, а на основі іміджу, що виявляється під час публічної взаємодії. Володіння іміджевим механізмом є важливим, перш за все, для людей публічних професій, зокрема для викладача вокалу, оскільки його професійна діяльність є джерелом культурно-естетичної інформації, носієм так званих «культурних кодів», а також соціалізації особистості, як самого викладача, так і того, хто навчається. Фаховий імідж викладача вокалу – це форма професійної життєдіяльності особистості, завдяки якій «на люди»

виставляються сильнодіючі особистісно-ділові характеристики конкретної людини.

Безперечно, далеко не всім педагогічним працівникам ці риси притаманні, їх необхідно створювати, формуючи позитивний особистісний імідж. Для того, щоб сформувати особистісно-професійний імідж, викладачеві потрібно добре попрацювати над собою. За загальновизнаною думкою, імідж викладача – це стереотип образу педагога в поданні студентів, колег і соціального оточення [5, с. 165]. При формуванні чи корекції іміджу викладача слід враховувати притаманні йому особистісні якості та якості, які вбачають у ньому оточуючі.

З цієї метою доцільно, на думку І. Жердевої, С.Рашидової використовувати методи загальної іміджології, що є найбільш значущими і важливими. Серед них: *позиціонування, маніпулювання, емоціоналізація, деталізація, метафоризація, акцентування інформації, вербалізація, візуалізація, дистанціювання, опитування громадської думки, впровадження моделей сприйняття, нейролінгвістичне програмування* та інші [1, с. 50].

Необхідно також підкреслити, що дієвим аспектом формування фахового іміджу сучасного викладача вокалу є мотивація. Різноманітні мотиви особистості виступають спонукальною силою в досягненні поставленої мети.

Мотив та мета утворюють своєрідний «вектор» діяльності, визначають її напрям, а також величину зусиль, розвивають особистість майбутнього професіонала, формуючи її. Цей вектор виступає в ролі системоутворювального чинника, що організує всю систему психічних процесів і станів, які формуються і розкриваються в процесі іміджевої діяльності.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, фаховий імідж викладача вокалу є вагомим фактором, що забезпечує успішність професійної самореалізації і вимагає від майбутніх фахівців дбайливого ставлення до своєї особистості як до інструменту мистецької освітньо-виконавської діяльності, на основі креативно-творчого пошуку, професійного зростання, емоційно-естетичної виразності та мистецької взаємодії.

Проведене дослідження не вичерпує усіх аспектів окресленої проблеми. Перспективними напрямками подальших наукових розвідок є дослідження основних методів іміджології, що забезпечують ефективність формування фахового іміджу майбутнього викладача вокалу в процесі професійної підготовки у вищих навчальних закладах

Список використаних джерел

1. Жердева І.С., Рашидова С.С. Методика формування іміджу викладача вищої школи. / І. С. Жердева, С.С. Рашидова // Духовність особистості: методологія, теорія і практика. – 2016. – № 4 (73). – С. 48–61.
2. Маценко В. Технологія іміджу / В. Маценко. – К.: Главник, 2005. – С. 3–15.
3. Попова Л. Імідж сучасного педагога/ Л. Попова // Відкритий урок: Розробки. Технології. Досвід. – 2008. – №3. – С. 18–20
4. Попович Н. М. Неперервна педагогічна освіта: організаційно-методичні засади : навч. посіб. / Н. М. Попович. – Ужгород : Вид-во ФОП Брежа А. Е., 2014. – 124 с.
5. Сухолова М.А. Професійний імідж як умова успішної самореалізації майбутнього викладача вокалу / М.А.Сухолова // Мистецька освіта в європейському соціокультурному просторі XXI століття: Зб. матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції, Мукачево, 19–20 квітня 2018 р. – Мукачево : МДУ, 2018. – С.164–166.

References

1. Zherdyeva, I.S. and Rashydova, S.S., 2016. Metodyka formuvannya imidzhu vykladacha vyshchoyi shkoly [Methodology for the formation of the image of the teacher of higher education]. *Personality Spirituality: methodology, theory and practice*, 4 (73), pp. 48-61.
2. Matsenko, V. 2005. *Tekhnolohiya imidzhu* [Image technology]. Kiev: Chief.
3. Popova, L., 2008. Imidzh suchasnoho pedahoha [Image of a modern teacher]. *Open lesson. Developments. Technologies. Experience*, 3.
4. Popovych, N. M. 2014. *Neperervna pedahohichna osvita: orhanizatsiyno-metodychni zasady* [Continuous pedagogical education: organizational and methodical foundations]. Uzhgorod: Ed. of FOP Breza A. E.
5. Cukholova, M.A., 2018. Profesynnyu imidzh yak umova uspishnoyi samorealizatsiyi maybutn'oho vykladacha vokalu [Professional image as a condition for successful self-realization of the future teacher of vocal]. In: *Art Education in the European Socio-Cultural Space of the XXI Century: II International Scientific and Practical Conference*. Mukachevo, April 19-20, 2018 Mukachevo: MSU.

В статье рассмотрены особенности формирования профессионального имиджа преподавателя вокала в современных условиях. Отмечено, что интенсификация коммуникативно-творческих процессов в современной культурно-художественной сфере требует от

преподавателя вокала значительных психологических и интеллектуальных ресурсов в управлении впечатлением о себе и в формировании собственного имиджа как необходимого элемента успешной самореализации.

Ключевые слова: имидж, профессиональный имидж, профессиональная подготовка, музыкальное образование, преподаватель вокала.

The article considers the peculiarities of forming the professional image of the vocal teacher in modern conditions. It was emphasized that the intensification of communicative-creative processes in the contemporary cultural and artistic sphere requires the teacher of vocal significant psychological and intellectual resources in managing the impression of oneself and in the formation of their own image as a necessary element of successful self-realization. The image of the future teacher of vocals should be shaped taking into account the specifics of his stage-art activities and the needs of his students, students and pupils, while it is necessary to remember that each such specialist is a live advertisement of an artistic institution, because it is because of his image of the surrounding impressions about the state of art education in general. The creative aspect of readiness for the innovative activity of a specialist in musical art is revealed in the openness to musical-pedagogical innovations, in the flexibility, critical thinking, creative imagination. Readiness for innovation is a special personality condition, due to the presence of music teacher in the motivation-value relation to professional activity, possession of effective ways and means of achieving pedagogical goals, ability to creativity and pedagogical reflection. Within the framework of pedagogical imageology, the professional image of the teacher qualifies as a factor of success in professional activity and as an instrument for the creation of interpersonal relations and social relations. It is proved that professional image is an important argument for making professional decisions in the educational and artistic sphere. At the same time, the bulk of educational and creative interactions is based not on the actual knowledge of the other, but on the basis of the image that manifests itself during public interaction. Possession of the image mechanism is important, first of all, for people of public professions, in particular for vocals, because his professional activity is a source of cultural and aesthetic information, the bearer of so-called "cultural codes", as well as the socialization of personality, both the teacher himself and the one who is studying.

Key words: image, professional image, professional training, musical education, vocal teacher.

УДК: 372.881.116.12

DOI 10.31339/2413-3329-2018-2(8)-122-125

Хома Ольга Михайлівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево
orcid.org/0000-0002-0778-1431

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ

У статті розкриваються сучасні підходи з підготовки майбутніх учителів початкової школи до навчання української мови. Актуальність дослідження зумовлена реформами, що проходять в початковій освіті. Проаналізовано окремі законодавчі акти, наукові розвідки з означеної проблеми. З'ясовано методи, форми навчання в новій українській школі. Автором визначено напрями підготовки майбутніх учителів 1-4 класів в умовах реформування освіти. Увага заціктована на квазіпрофесійних завданнях, що передбачають моделювання ситуацій, наближених до професійної діяльності.

Ключові слова: початкова школа, заклад вищої освіти, Концепція Нової української школи, компетентнісний підхід, метод навчання, інтеграція, квазіпрофесійні завдання.

Постановка проблеми. 3 1 вересня 2018 року початкова школа працює за новим Державним стандартом. Міністерство освіти і науки спільно з громадською спільнотою «Освіторія», міжнародним фондом «Відродження» та студією онлайн-освіти EdEra проводило навчання вчителів, які вчитимуть перші класи з 2018-2019 навчального року. Визначено передумови успішного впровадження Концепції Нової української школи, запропоновано інноваційні методи і прийоми навчання, змінено форму навчання – створення вісьмох навчальних осередків, що мають бути в тісному взаємозв'язку. Сьогодні важливим питанням є розробка методичних рекомендацій до роботи в кожному із них. Актуальною постає проблема підготовки майбутніх учителів початкової школи до навчання української мови в контексті змін в початковій освіті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основні положення, принципи державної мовної політики сформульовано у Законі України «Про освіту» (Розділ 1, стаття 7). «Мовою освітнього процесу в закладах освіти є державна мова. Держава гарантує кожному громадянину України право на здобуття формальної освіти на всіх рівнях (дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої), а також позашкільної та післядипломної освіти державною мовою в державних і комунальних закладах освіти [2].

Відповідно новий Державний стандарт початкової освіти визначив ключові компетентності, серед яких володіння українською мовою, «що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано

пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях» [1, с.1]. Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами належить також до однієї із компетентностей.

Сьогодні змінюються мета і завдання до оволодіння державною мовою. «Метою вивчення української мови та літератури, мов та літератур відповідних корінних народів і національних меншин є формування комунікативної, читацької та інших ключових компетентностей; розвиток особистості здобувачів освіти засобами різних видів мовленнєвої діяльності; здатності спілкуватися українською мовою, мовами відповідних корінних народів і національних меншин для духовного, культурного і національного самовираження, користуватися ними в особистому і суспільному житті, міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей [1, с.2].

Особливістю Нової української школи є, з-поміж іншого, організація такого освітнього середовища, яке сприятиме вільному розвитку творчої особистості дитини. З цією метою змінюються просторово-предметне оточення, програми та засоби навчання. У Новій українській школі зростає частка проектної, командної, групової діяльності у педагогічному процесі. Відповідно урізноманітнюються варіанти організації навчального простору в класі. Крім класичних варіантів, використовуються новітні, наприклад, мобільні робочі місця, які легко трансформувати для

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>